

RIIGIKOGU

9. istungjärk. **Protokoll nr. 220 (36).**

1923. a.

Sisu: 1. Päewakorra wastuwõtmine. — 2. Kalapüügi-seadus — II lugemisel. — 3. Kalapüügi-seaduse maaseaduse komisjoni andmine. — 4. Loomataudide vastu wõitlemise seadus — III lugemisel. Wastu wõetud. — 5. Kalapüügi-seadus II lugemisel. Wastu wõetud.

Riigikogu koosolek 8. märtsil 1923 a. kell 9.35 min. õht.

Kokku on tulnud 93 Riigikogu liiget.

Koosolekut juhatab abiesimees **K. Wirma**.

Sekretäri kohal sekretär **T. Kalbus**.

Walitsuse looshis: rahaminister **G. Westel**, wälisminister **A. Hellat**, sõjaminister **J. Soots**, haridusminister **A. Weiderman**, siseminister **K. Einbund**, põllutöominister **B. Rostfeldt**.

Koosolek algab kell 9.55 min.

1. Päewakorra wastuwõtmine. Juhataja **K. Wirma**: Päewakord on Riigikogu liigetele laiali saadetud. Loen päewakorra wastuwõetuks.

2. Kalapüügi-seadus — II lugemisel. Maaseaduse komisjoni aruandja **J. Wain** (loeb): Kalapüügi-seadus.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) Pealkiri on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): Üldised määrused. § 1. Kalapüügi korraldamine ja järelwalwe käesolewa seaduse alusel pannakse põllutöoministeeriumi peale, kellel õigus on selleks otstarbeks määrusi wälja anda.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 1 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 2. Kui kogukondlistes ehk mitme omaniku päralt olewates wetes korralik kalastus selle tõttu kannatab, et üksikud püügiõiguse osanikud kuigi ilma kalapüügi-seadust rikkumata, ent liig sagedasti ja intensiivselt kala püüawad ja kalade arw ning ka-

lasaak selle tagajärjel wähenema hakkab, siis on põllutöoministeeriumil õigus üksikute püügiosanikkude kaebtuse põhjal asjakohase uurimise järele kalapüüki neis wetes ajutiselt kõigile püügiõiguse osanikkudele ära keelata, nende ette pannes teatawa tähtaja jooksul omawahel kokku leppida püügi korra kohta, mille alla kõik püügiõiguse osanikud peawad painduma. Kokkulepe peab olema kirjalik ja kõigi püügiõiguse osanikkude poolt alla kirjutatud. Kokkulepe pannakse põllutöoministeeriumile kinnitamiseks ette, kes tema kinnitab, kui ta korraliku kalastuse nõudmistele wastab. Kui püügiõiguse osanikud põllutöoministeeriumi poolt määratud tähtaja jooksul ei ole kokkuleppele jõudnud, siis on põllutöoministeeriumil õigus kalapüüki niisuguses weekogus ehk tema üksikutes osades sundmääruste läbi korraldada.

3. Kalapüügi-seaduse maaseaduse komisjoni andmine. Põllutöominister **B. Rostfeldt**: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Wabariigi Walitsuse poolt esitatud kalapüügi seaduseelnõu on maaseaduse

kommissjonis põhjalikult ümber töötatud ja muudetud. Eriti on hoopis teise kuju ja ulatuse saanud esimene peatükk, — üldised määrused. Käesolew paragrahw, millest nüüd kaks paragrahwi — § 2 ja 3 tehtud on, kutsus wälja maaseaduse komisjonis õige palju waidlusi; üldine komisjon leidis maaseaduse komisjoni ettepanekus mitmed juriidilised wastolud. Lõpulik maaseaduse komisjoni seisukoht selgus alles eile. Komisjoni uus ettepanek puudutab küsimusi, millel põllumõttelik tähtsus ei puudu. Kuna Wabariigi Walitsus seisukohta wõtta ei jõudnud, ei saa mina Wabariigi Walitsuse nimel seda ja järgmist paragrahwi sel kujul, kui nad siin ette on pandud, toetada ja panen parandusena ette § 2, nagu ta Wabariigi Walitsuse poolt esitatud eelnõus redigeeritud oli, ning palun Riigikogu ko-

dukorra § 52 põhjal seda parandust komisjoni anda.

(A. Piip (töer.): Palun sõna.)

Juhataja **K. Wirma**: Jah, aga ma pean teatama, et härra põllutööminister ütles, et tema kodukorra § 52 põhjal nõuab paragrahwi komisjoni tagasiandmist ja sellega on paragrahw juba komisjoni läinud ilma, et Riigikogul tarwis oleks seda otsustada. (A. Piip (töer.): Palun sõna korra kohta.) Korra kohta on sõna rkl. Piip'il.

A. Piip (töer.): Ma arwan, et § 52 käib sarnaste paranduste kohta, mis täiesti uued on; siin aga tuuakse walitsuse esimene ettepanek ette ja ma arwan, et selles mõttes mingisugust mõtet ei ole seda paragrahwi komisjoni tagasi anda, et see kord juba komisjonis on olnud ja komisjon on otsustanud teisiti teha. Kui oleks uus ettepanek olnud, siis oleks teine asi olnud. Selles mõttes arwan mina, et seda paragrahwi mitte ei tule § 52 põhjal tagasi anda.

Mis aga seadusesse enesesse puutub, siis tahaksin ma ainult niipalju ütelda, et see väga kiire iseloomuga on ja meie peaksime teda tingimata vastu wõtma. Meie peaksime rahuldama kalameeste soowe, kes kogu aja selle peale on oodanud ja soowinud, et seadus saaks vastu wõetud. Nüüd, kui meie selle wormiliku ettekäände pärast seaduse komisjoni tagasi annaksime, see tähendab teda maha matakstime, siis jätaksime kalameeste huwid täiesti tähele panemata. Meie aga ei tohi seda teha, sest kalamehi on suur kogu, see on suur protsent meie rahvast, kes ennast kalastusest elatab. Sellepärast waidlen ma selle vastu, et seda paragrahwi komisjoni tagasi anda ja palun tema arutamisel edasi minna.

Juhataja **K. Wirma**: Riigikogu liige Piip'i poolt tehtud märkusi korra kohta ei saa enam mitte kasutada, sellepärast, et Wabariigi Walitsusel on § 52 põhjal õigus nõuda paranduse komisjoni tagasiandmist, selle peale vaatamata, kas see uus wõi wana parandus on.

Riigikogu liikme Johanson'i poolt on kirjalik ettepanek tehtud komisjonile kahekümneminutiline tähtaeg määrata. (Üldine naer. Käteplaksutamine keskel.) Selle ettepaneku kohta on sõna rkl. Annusson'il.

J. Annusson (töer.): Ma teen ettepaneku seda küsimust enne ära otsustada ja siis kahekümneminutiline waheaeg määrata, et komisjon kokku wõiks astuda.

Juhataja **K. Wirma**: See on täiendus esimese ettepaneku juurde. Panen esiteks rkl. Johanson'i ettepaneku hääletamisele. (Hääletatakse, loetakse hääli.) Ettepanek on 31 häälega 24 vastu vastu wõetud. Rkl. Annusson, palun kirjalikult ettepanek teha. Waheajal on aga erakorraliseks teadaandeks sõna rkl. Kerem'il.

A. Kerem (rhw.): Kuna praegu erakordne otsus tehti komisjonile kahekümneminutilist tähtaega määrates, pole wõimalik harilikult korra järele komisjoni kokku kutsuda, sellepärast mina, kui komisjoni juhataja, palun komisjoni tuba nr. 11 kokku astuda. (Käteplaksutamine keskel ja pahemal pool.)

Juhataja **K. Wirma**: Rkl. Annusson'i poolt on ettepanek tehtud kahekümneminutilist waheaega määrata. . . . Selle ettepaneku kohta on sõna rkl. Kerem'il.

A. Kerem (rhw.): Kuna komisjon on proportsionaalselt rühmade arwule walitud, siis arwan ma, et komisjoni liikmete kokkuastumine mingisugust mõju kwoorumi peale ei awalda ja sellepärast wõiks ju Riigikogu rahulikult edasi töötada. Sellepärast teen ettepaneku, et selle päewakorra-punkti arutamine pooleli jääb ja Riigikogu järgmise päewakorra-punkti juurde üle läheb.

Juhataja **K. Wirma**: Ettepanek on tehtud waheaja kohta. (J. Annusson (töer.): Wõtan ettepaneku tagasi.) Ettepanek waheaja kohta on tagasi wõetud. On üle jäänud ettepanek kalapüügi-seaduse arutamist ajutiselt katkestada ja järgmise päewakorra-punkti juurde üle minna. Panen ettepaneku hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek vastu wõetud.

Riigikogu läheb järgmise päewakorra-punkti juurde.

4. Loomataudide vastu wõitlemise seadus — III lugemisel.

Terwishoiu komisjoni aruandja **M. Püüman** (loeb): Loomataudide vastu wõitlemise seadus.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduse pealkiri wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Loomataudide wastu wõitlemise korraldus. § 1. Loomataudide wastu wõitlemise korraldus kuulub põllutöoministeeriumi wõimkonda, loomaterwishoiu peawalitsuse kaudu.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 1 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 2. Kõik tegelikud loomaarstid on kohustatud igat külgehakkawat haiget looma, keda nad üle waatawad, wõi kellele nad arstiabi annawad, loomaterwishoiu peawalitsuse poolt maksmapandud korra järele registreerima ja täitma kõiki määrusi, mis põllutöoministeeriumi poolt loomataudide kohta maksuma pandud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 2 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 3. Ametlikud loomaarstid on kohustatud oma jaoskonna piirides koha peale välja sõitma ja tarwilisi korraldusi tegema, kui nendele teatatakse kas loomamaniku, politsei ehk kohaliku omawalitsuse asutuse poolt taudikahtlase looma haiguse ilmumisest.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 3 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 4. Loomataudide wastu wõitlemiseks on õigus tarwitusele wõtta:

1) eraldamist, mille abil hoitakse terweid loomi taudiidudega kokku puutumise eest;

2) sulgemist, a) lauda, talli, karjamaa sulgemist, kusjuures haigeid taudikahtlasi ehk külgehakkamiskahtlasi loomi nimetatud kohtadesse kinni suletakse; b) ümbruskonna sulgemist, kusjuures taudikahtlasest kohast ehk ümbruskonnast taudi wastuwõtlikkude loomade wäljavedu ära keelatakse;

3) karanteeni, milles peetakse loomi, kes wälispidi terwed, kuid kes pärit on taudikahtlasest raioonist;

4) loomaarstlist walwet kusjuures taudikahtlase ehk külgehakka-

miskahtlase looma tapmine, müümine kui ka ühest asukohast teise wiimine ilma ametliku loomaarsti loata keelatud on.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 4 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 5. Sõjawägede päralt olewate hobuste, töö- ja lihloomade hulgas tärnanud taudide wastu wõitlemine sünnib sõjawõimude läbi; kuna sõjawäeosade liikuwate lihloomakarjade, nagu weiste, lammaste ja sigade hulgas taudide wastu wõitlemine selle seaduse alusel ametliku loomaarsti wõimkonda kuulub.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 5 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 6. Selle seaduse põhjal on põllutöoministeeriumil õigus wälja anda sunduslikka määrusi ja teha korraldusi, kokku leppides tarbekorral teiste ministeeriumidega, kui wäljaantaw määrus nende wõimkonda puudutab.

Märkus. Omawalitsuse asutuste sunduslikud määrused loomataudide kohta peawad kokkukõlas olema selle seadusega ja põllutöoministeeriumi sunduslikkude määrustega.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 6 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Taudide wäljamaalt sissetoomise ärahoidmine. § 7. Taudihaigete ja taudikahtlaste loomade sissewedu wäljamaalt on keelatud. Taudide sissetoomise ärahoidmiseks wõib taudikahtlastest maadest loomade, nende saaduste ja üldse igasuguste ainete ja asjade sissewedu, millest arwata wõib, et nad käesolewal korral taudi edasikandjateks wõiwad olla, ära keelata ehk teatawatel tingimustel ja kitsendustel lubada.

Märkus. Kahtlasteks käesolewa seaduse mõttes loetakse:

a) loomi, kes märkisid awaldawad, mis hakkawa haiguse ilmumist lubawad oletada (taudikahtlased loomad);

b) loomi, kes niisuguseid märkisid ei awalda, kelle kohta aga põhjust on arwata, et neile taud wõib külge hakanud olla (külgehakkamiskahtlased loomad).

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 7 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 8. Taudide ilmumise korral naaberriigi piirides wõib piiriäärsel maa-alal loomade liikumist piirata ja nende kontroleerimist ette wõtta põllutöeministri wastawate määruste ja korralduste põhjal. Neid kitsendusi wõib laiendada ka looma tooressaaduste ja muude ainete ja asjade peale, mis taudiidusid sisaldada wõiwad.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 8 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Teatamise kohustus. § 9. Kui loomade hulgas taudikahtlaste tundemärkidega haigeksjäämist ehk suremist ette tuleb, on loomadeomanik ehk tema asemik kohustatud sellest wiibimata kohalikule ametlikule loomaarstile ehk politseile teatama; teatama on kohustatud ka kõik muud isikud, kellel loomadega tegemist on (nagu loomakauplejad, loomatalitajad jne.).

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 9 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 10. Teatamine on sunduslik järgmiste loomataudide ilmumisel:

- 1) põrnataud ehk siberikatki (Anthrax);
- 2) kohisew muhutaud (Gangraena emphysematosa);
- 3) marutaud (Lyssa);
- 4) tatitaud (Malleus);
- 5) suu- ja sõrataud (Aphthae epistomatice);
- 6) weiste kopsutaud (Pleuro-pneumonia contagiosa bovum);
- 7) weistekatki (Pestis bovina);
- 8) lammaste rõged (Variolae ovinae);
- 9) hobuste ja lammaste kärnataud (Scabies);
- 10) pügaja sammaspool (Herpes tonsurans);
- 11) sigade kopsutaud (Septicaemia suum);
- 12) sigadekatki (Pestis suum);
- 13) sigade punataud (Rhusiopathia suum);
- 14) sulgloomade koolera (Cholera avium);

15) sulgloomade katki (Pestis avium);

16) hobuste influentsa (Influenza equorum);

17) hobuste nõlg ehk peataud (Adenitis equorum);

18) hobuste kopsutaud (Pleuro-pneumonia contagiosa equorum);

19) weiste ilmne tiisikus (Tuberculosis bovum), mis välispidiste tundemärkide põhjal kopsus, udaras, emakojas, sooltes jne. kindlaks tehtud;

20) weiste hakkaw poja äraheitmine (Abortus enzooticus);

21) weiste ja põtrade taud (Septicaemia haemorrhagica bovum);

22) Pahaloomuline weiste peataud (Coryza gangraenosa bovum).

Kui mõni muu loomataud mõne eelnimetatud taudi sarnaselt laiali laguneb, määrab põllutöeministerium käesolewa seadusega kokkukõlas, missugused abinõud ilmunud taudi vastu tarwitusele wõetakse.

Märkus. Selles paragrahwis nimetatud taudides haigetele loomadele arstiabi andmine on ainult loomaarstidele lubatud, kuna see teistele keelatud on.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 10 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 11. Loomaterwishoiu peawalitsus ja sõjawäe loomaterwishoiu keskasutus on kohustatud wastastikku üksteisele loomataudide ilmumisest ja käigust teateid saatma, mida kohustatud on wastastikku tegema ka kohalikud sõjawäeosad ja ametlikud loomaarstid. Nisama on loomaterwishoiu peawalitsus kohustatud terwishoiu peawalitsusele teatama taudide ilmumisest ja käigust.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 11 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 12. Kui politsei on loomade taudikahtlase haigeksjäämise üle teate saanud, peab ta sellest wiibimata kohalikule ametlikule loomaarstile ja oma ülemusele teatama, esialgu aga korraldama, et taudikahtlased loomad terwete loomadega kokku ei puutuks.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 12 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 13. Selles seaduses ettenähtud taudide ilmumisel on ametlik loomaarst kohustatud tarbekorral haiguse kindlaksmääramiseks kahtlase looma tapmist, lahastamist jne. ette wõtma.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 13 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 14. Loomataudi ilmumisel on ametlik loomaarst kohustatud politsei kaastegevusel taudi ilmumise põhjust kindlaks tegema ja tagajärgedest loomaterwishoiu peawalitsusele wiibimata teatama.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 14 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 15. Kui taudi koha läheduses taudi-kahtlaste tundemärkidega haigeksjäämist loomade hulgas ette tuleb, teeb politsei, kui ametlikku loomaarsti kohal ei ole, selle seaduse ja wastawate erimääruste põhjal esialgsed korraldused taudi laialilagunemise vastu, millest ta ametlikule loomaarstile ja oma ülemusele wiibimata on kohustatud teatama.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 15 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Abinõud loomataudi laialilagunemise vastu. § 16. Kõik loomalaadad ja awalikud kohad, kus loomadega kaubeldakse, wõi neid muul põhjusel kokku kogutakse, kui ka kõik kogukondlised ja eratapamajad ning asutused, milles looma tooresaineid ümber töötatakse, käiwad ametliku loomaarsti walwe alla.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 16 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 17. Loomataudide kätte surnud ehk taudide tõttu arahukatud loomade korjused, — kui seadused ehk määrused kasutamist ei luba, — peab kahjutult kõrwaldatama põletamise ehk mahamatmise läbi.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 17 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 18. Põrnataudi, kohisewa muhutadaudi, marutadaudi, tatitataudi, weiste kopsutadaudi ja weistekatku kätte surnud loomade korjused kahjutukstegemine peab sündima ametliku loomaarsti ja politseiesitaja juuresolekul.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 18 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 19. Lahastamisest, kahjutukstegemisest, desinfektsioonist ja taudi lõpetamisest peab ametlik loomaarst loomaterwishoiu peawalitsusele wiibimata teatama.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 19 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Põrnataud, kohisew muhutaud, weiste- ja põtrade taud.

§ 20. Põrnataudis, kohisewas muhutaudis, weiste- ja põtrade taudis haigete ja haiguskahtlaste loomade tapmine lihaks on keelatud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 20 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 21. Põrnataudi ja kohisewa muhutadaudi ehk nende taudide kahtlusel otsasaanud loomade korjused peab wiibimata ametliku loomaarsti juhatause järele kahjutult kõrwaldatama.

Loomaarsti kohalejõudmiseni peab korjust loomadest ja inimestest eraldatama nii, et taudiidud laiali laguneda ei saa. Korjuselt naha ja karwade mahawõtmine ja liha toiduks tarwitamine on keelatud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 21 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 22. Põrnataudi ja kohisewa muhutadaudi kaitsepookimiseks tuleb igakord loomaterwishoiu peawalitsuselt luba muretseda. Kaitsepookimisi teha on lubatud ainult loomaarstidel.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 22 on nähtawa enamuslega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Marutaud. § 23. Koeri, kasse ja teisi koduloomi, kes marutaudikahtlased on,

peab loomaomanik, ehk tema asemik wiibimata kindlasse ruumi mahutama ehk, kui see võimalik ei ole, surmama ja korjuse ametliku loomaarsti illumiseni alal hoidma.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 23 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 24. Marutaudiste loomade arstimine on keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 24 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 25. Marutaudiste ja marutaudikahtlaste loomade tapmine lihaks ja nende saaduste tarvitamine on keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 25 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 26. Loomad, kelle juures ametlik loomaarst marutaudi on kindlaks teinud, tulewad politsei korraldusel wiibimata ära hukata. Koerad ja kassid tulewad ka siis ära hukata, kui ametlik loomaarst neid marutaudikahtlasteks tunnistab. Kui koer ehk kass on mõnda inimest hammustanud, siis peab kui võimalik on, nimetatud koera ehk kassi suletult kunni marutaudi kindlakstegemiseni ehk kahtluse kõrwaldamiseni kinni pidama loomaarsti ja politsei walwe all.

Kõik koerad ja kassid hukatakse ära, kelle kohta arwata wõib, et nad marutaudiste ehk marutaudikahtlaste koerte ja kassidega wõisid kokku puutuda, sel korral, kui omanik nõus ei ole neile omal kulul kaitsepookimist teha laskma. Teisi loomi, kes niisuguse kahtluse all on, peab loomaarst kohe oma walwe alla wõtma ja võimalikul korral neile kaitsepookimist tegema.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 26 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 27. On marutaudiine ehk marutaudikahtlane koer wabalt ümber jooksnud, siis peab marutaudi hädaohu kestwuse ajaks politsei korraldusel kõik koerad kahtlases piirkonnas kinni peetama. Kinnipidamise all tuleb mõista ka koerte ketiotsas pidamist, kui koeral kindel metallist

suukorw peas on. Koeri, kes nende määruste wastaselt ümber hulguwad, peab politsei ja eraisikute poolt wiibimata ära hukatama. Naha mahawõtmine niisuguselt korjuselt on keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 27 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Tatitaud. § 28. Tatitaudised loomad hukatakse ära ametliku loomaarsti korraldusel.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 28 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 29. Tatitaudikahtlasi loomi peab eraldama ja loomaarstlise walwe alla jätma ning haiguse iseloomu järele tarwilise liikumise ja tarwitamise kitsenduse alla panna ehk sulguma.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 29 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 30. Tatitaudiste ja tatitaudikahtlaste loomade tapmine lihaks on keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 30 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 31. Kui üldhuwide seisukohalt kiire taudi lõpetamine tarwilik on, wõib loomaterwishoiu peawalitsuse korraldusel tatitaudikahtlaste loomade hukkamist ette wõtta.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 31 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 32. Tatitaudisurnud, tatitaudi ehk selle taudi kahtluse pärast arahukatud loomade korjused tulewad wiibimata ametliku loomaarsti juhatus järele kahjutuks teha. Loomaarsti kohalejõudmiseni peab loomakorjus eraldatuna alal hoitama.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 32 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Suu- ja sõrataud. § 33. Suu- ja sõrataudi raioonist on sörgloomade wäljawedu keelatud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 33 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 34. Suu- ja sõrataudisest majapidamisest on piima wäljawedu keelatud. Koha peal wõib piima keedetult tarwitada. Taudiraionis asuwatele piimatalitustele on lubatud samas raionis olewatest taudiwabadest majapidamistest saadud piimast walmistada ja wälja anda piimasaadusi; piima selleks wõib tarwitada ainult pastöriseeritult kunni 85° C.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 34 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 35. Loomi, kes suu- ja sõrataudised, selles taudis kahtlased ehk külgehakkamiskahtlased, peab ära eraldatama. Tarwiduse järele wõib majapidamise, karjamaa ehk raiooni sulgemist ametliku loomaarsti korraldusel maksma panna.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 35 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 36. Suu- ja sõrataudi ilmunisel raionis, kus teda waremalt ei olnud, wõib loomaterwishoiu peawalitsus korraldada haigete ja külgehakkamiskahtlaste loomade tapmist.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 36 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Weiste kopsutaud. § 37. On weiste kopsutaud kindlaks tehtud, peab loomaterwishoiu peawalitsuse korraldusel kõik haiged, taudi ja külgehakkamiskahtlased loomad ära tapetama. Liha tarwitamine toiduks inimestele on lubatud liha järelwaatuse määrustega kokkukõlas.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 37 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 38. Kopsutaudi kindlakstegemiseni peab taudikahtlast majapidamist ametliku loomaarsti korraldusel sulgema.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 38 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 39. Weiste kopsutaud loetakse lõppekuks ja walwealolew raioon kuulutatakse taudiwabaks, kui kuue kuu jooksul pärast wiimase taudikahtlase looma tapmist ja põhjalikku ruumide desinfitseerimist taudikahtlasi juhtumisi ette ei ole tulnud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 39 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Weistekatk. § 40. Weistekatku ilmumise puhul naaberriigi piiriäärsetes osades on wastawast riigist keelatud:

a) kõigi koduloomade sissewedu, wälja arwatud hobused;

b) mäletsejate loomade toressaaduste sissewedu, niihästi toorelt kui ka kuiwatatult, wälja arwatud wõi ja juust;

c) sõnniku, heinte, põhu, pruugitud tallinõude sissewedu.

Märkus. Põllutöoministri nõudmisel on wallawalitsused kohustatud 15 kilomeetri lauses piiriäärsetes maaribas sunduslikka weiste, lammaste, kitsede ja sigade nimekirju pidama, loomaterwishoiu peawalitsuse poolt kindlaksmääratud kawa järele ja tema ainelisel toetusel.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 40 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 41. Weistekatku ilmunisel naaberriigi piiriäärsetes kohtades seab walitsus kogu piiri kohta kõwendatud erakorralise walwe sisse.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 41 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 42. Kui piir sulgemise peale waatamata weistekatk sisse tungib, peab wiibimata kõik weised, kes ametliku loomaarsti poolt katkuhaigeks, katkukahtlaseks ehk külgehakkamiskahtlaseks tunnistatud, tema korraldusel ära tapetama ja ühes nahaga maha maetama. Katkuidusid sisaldawad asjad ja ained tulewad ära häwitada ehk desinfitseerida.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 42 on nähtawa enamusega vastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): Kärnataud. § 43. Kärnataudiste hobuste

ja lammaste laskmine väljaspoole majapidamise piirisid on ilma ametliku loomaarsti loata keelatud. Kui kärnahaiged loomad kolme kuu jooksul haiguste kindlakstegemise päewast arwates ära ei ole arstitud, on loomaterwishoiu peawalitsusel õigus kärnataudise looma hukkamist korraldada.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 43 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Sigade punataud. § 44. Laguneb sigade punataud laiali, siis wõib taudihädaohu piirkonnas sunduslikult kaitsepookimise ette wõtta loomaterwishoiu peawalitsuse korraldusel.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 44 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Weiste tiisikus. § 45. Loomi, kelle juures ilmne tiisikus kindlaks tehakse, peab ametliku loomaarsti korraldusel ära tapetama, mille juures liha toidukstarwitamine liha järelwaatuse seadusele wastawalt lubatud on.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 45 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 46. Udaratiisikust põdewate loomade piima tarwitamine toiduks on keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 46 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 47. Maakonna- ja linnapolitsei on kohustatud selles seaduses ettenähtud abinõusid, ametliku loomaarsti korraldusi juhtnõuiks wõttes, tarwitusele wõtma ja selle järele walwama, et loomaomanikud wõi nende asemikud tehtud korraldusi täidaks.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 47 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Tapamajad. § 48. Kõigis kogukondlistes kui ka eratapamajades peab terwishoidline walwe sisse seatama, et loomataudi pesasid üles leida ja kõrwaldada inimestele kahjulikku lihamüüki ja tarwitamist sööginaena.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 48 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 49. Kui tapamajades ja nende juures olewates karjaaedades olewate loomade hulgas mõni selles seaduses ettenähtud taud ehk taudikahtlus ilmub, tulewad loomad sellekohastesse eraldamisruumidesse paigutada, kust neid wälja wõib tuua ainult tapmise otstarbel.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 49 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 50. Taudi kestwuse ajal on keelatud loomi, kes tapamaja piirkonda ehk karjaaeda on toodud, ilma tapamaja juhataja wõi ametliku loomaarsti loata sealt wälja lasta.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 50 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): § 51. Tapamaja piirkonnas olewate loomade hulgas taudi kiire lõpetamise otstarbel wõib loomadeomanikku ehk tema asemikku sundida loomade tapmist wiibimata ette wõtma tapamaja ehk ametliku loomaarsti walwe all. Tarbekorral on lubatud loomade tapmist ette wõtta ilma loomaomaniku nõusolekuta. Kui omanik 24 tunni jooksul ei ilmu, müüb tapamaja juhatus liha ja teised saadused oksjoniteel ära. Saadud raha maksetakse omanikule wälja.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 51 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja M. Püüman (loeb): Kahjutasu maksmise kord loomataudide puhul. § 52. Loomataudide pärast ärahukatud ehk surnud loomade ja häwitatud asjade eest maksetakse riigi poolt loomadeomanikkudele kahjutasu põllutöoministeeriumi sunduslikkudes määrustes ettenähtud hindamiskomisjonide aktide põhjal järgmistel alustel:

1) Selle seaduse põhjal ametliku loomaarsti korraldusel ärahukatud loomade ja ärahawitatud asjade eest.

2) Weistekatku, tatitaudi ja weiste kopsutaudi kätte surnud loomade eest, kui

taudikahtlusest selles seaduses ettenähtud korras oli ametlikule loomaarstile ehk politseile teatatud.

3) Loomade eest, kes ametliku loomaarsti poolt ettewõetud sundusliku kaitsepookimise tagajärjel surid.

4) Koduloomade eest, kes põrnataudi wõi kohisewasse muhutadaid surid, olgugi, et haiguse iseloom alles peale looma surma ametliku loomaarsti poolt kindlaks on tehtud.

5) Weiste tiisikuse ja suu- ja sõrataudi pärast ärahukatud loomade eest, kui ka marutaudi surnud weiste, hobuste, sigade ja lammaste eest, kui haigusest selles seaduses ettenähtud korras on teatatud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 52 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 53. Kahjutasu maksab põllutöministeerium loomaterwishoiu peawalitsuse erikrediidi summadest, mis saadud riigi % maksust tapaloomade pealt. („Riigi Teataja“ nr. 65/66 — 1920 a.).

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 53 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 54. Kahjutasu maksetakse järgmistel alustel:

a) täiswäärtus, kui terve loom taudi pärast ära hukatakse;

b) täiswäärtus tatitaudi, weiste kopsutaudi, weistekatku ja suu- ja sõrataudi põdewate loomade eest nende ärahukamise korral;

c) weiste tiisikuse ja marutaudi pärast ärahukatud kui ka põrnataudi ja kohisewasse muhutadaid surnud loomade eest maksetawa kahjutasu suuruse määrab kindlaks põllutöministeerium, kusjuures tasu ei wõi olla üle $\frac{3}{4}$ täiswäärtusest.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 54 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 55. Kahjutasu ei makseta:

a) kui loomadeomanikud ehk nende asemikud kolme päewa jooksul ei ole looma taudikahtlasest haigeksjäämisest teatanud;

b) kui loomaomanik looma haigena on ostnud;

c) kui loomadeomanik ehk selle asemik selle seaduse wastaselt toimetab ehk ametliku loomaarsti seaduslikka korraldusi ei täida loomataudide wastu wõitlemise suhtes.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 55 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman** (loeb): § 56. Käesolewa seaduse jõusseastumisega kaotab maksuwuse Wene s. k. XIII köite V jaotuse §§ 1090—1175.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 56 on nähtawa enamusega wastu wõetud. Sellega on käesolew seadus III lugemisel üksikute paragrahwide wiisi wastu wõetud. Panen seaduse lõpuhääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seadus lõpuhääletamisel wastu wõetud.

Aruandja **M. Püüman**: Teen ettepaneku seda seadust wastu wõtta ilma redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud. Korra kohta on sõna rkl. Wain'il.

5. Kalapüügi-seaduse arutamise jätkamine. **J. Wain** (sd.): Wõin Riigikogule teatada, et maaseaduse komisjon on paragrahwi, mis Riigikogu poolt sinna uuesti

läbiwaatamiseks anti, läbi waadanud ja selle tõttu wõib seaduse II lugemine edasi kesta. Teen ettepaneku seaduse II lugemist jätkata.

Juhataja **K. Wirma**: Rkl. Wain'i poolt on ettepanek tehtud asuda kalapüügi-seaduse arutamise juurde, mille § 2 komisjoni anti. Kodukorra § 31 põhjal peab komisjon tegema Riigikogule peale suusõnalise ettepaneku ka kirjaliku. Kirjalikud ettepanekud peawad päew enne koosolekut Riigikogu liigetele kätte saadetud olema. Et juhatus seda küsimust otsustada wõiks, kuulutan 5. minutilise waheaja.

Waheaeg algab kell 10.40 min.

Peale waheaega algab koosolek kell 10.45 min.

Koosolekut juhatab abiesimees **K. Wirma**.

Sekretääri kohal sekretäär **T. Kalbus**.

Juhataja **K. Wirma**: Riigikogu läheb päewakorras edasi. Riigikogu juhatus ei leia takistusi § 2 päewakorda wõtmiseks.

Maaseaduse komisjoni aruandja **J. Wain**: Parandus, mis komisjoni anti, on peaaegu sõnasõnalt seesama, mis omal ajal oli Wabariigi Walitsuse poolt ette pandud. Komisjon, wiimasele koosolekul seda paragrahwi arutades, leidis, et seda ei saa mitte wastu wõtta sel kujul, nagu ta siin on, küll aga wõib ta wastu wõetud saada sarnasel kujul, nagu ta komisjoni poolt esitatud eelnõus. Paragrahw on wastu wõtmata järgmistel põhjustel: Esiteks on selle eelnõu järele põllutöministeeriumil õigus nendel samadel põhjustel, nagu ka pärast näidatud, olgu see osanikkude omawaheliste tülide tõttu ehk muudel põhjustel, kalapüüki seisma panna. Kalapüügi seismapanek ei ole aga igatahes mitte weel see, mis igapäewases elus sunnib inimesi kokkuleppele. Ühel omanikul wõib olla tahtmine, kas jonnid wõi mõnel muul põhjusel, kalapüüki seisma panna ja seega saaks tema oma otstarbe kätte. Kuna aga teised, keda wõib olla arwu poolest mitu korda rohkem on, kui neid seismapanijaid, selle tõttu kannataksid. Mis aga puutub sellesse, et põllutöministeeriumil paragrahwi wiimase rea järele õigus on kalapüüki -sundmääruste läbi korraldada, siis ei ole siin sunniabinõusid selleks ette nähtud, ja sellepärast arwas maaseaduse komisjon, et põhimõte, kus põllutöministeerium sundida kalapüüki saaks, wastuwõetaw on, kuid ühtlasi peawad saada ära näidatud ka abinõud, kuidas tema sunnib ja mis siis sünnib, kui omanikud mitte sundust ei täida. Maaseaduse komisjon annab esitatud paragrahwis põllutöministeeriumile õiguse, kui kokkuleppele ei jõuta, sunnimäärusi maksma panna. Ta wõiks alati kalapüügi järel walwata, kuid mitte segada weekogu omanikkude puhtomawahelistesse asjadesse, waid ta oleks seda õigustatud tegema ainult sel juhtumisel, kui üks ehk teine püügiõigustest põllutöministeeriumi poole pööraks. Neil põhjustel leiab maaseaduse komisjon, et tema poolt esitatud eelnõu § 2 küsimust palju täpiselemalt käsitleb ja paneb ette § 2 wastu wõtta selles redaktsioonis. Loen ta weel kord ette (loeb): § 2: Kui kogukondlistes ehk mitme omaniku päralt olewates wetes korralik kalastus selle tõttu kannatab, et üksikud püügiõiguse osanikud kuigi ilma kala-

püügi-seadust rikkumata, ent liig sage-dasti ja intensiivselt kala püüawad ja kalade arw ning kalasaak selle tagajärjel wähenema hakkab, siis on põllutöministeeriumil õigus üksikute püügiosanikkude kaebtuse põhjal asjakohase uurimise järele kalapüüki neis wetes ajutiselt kõigile püügiõiguse osanikkudele ära keelata, nendele ette pannes teatawa tähtaja jooksul oma wahel kokku leppida püügi korra kohta, mille alla kõik püügiõiguse osanikud peawad painduma. Kokkulepe peab olema kirjalik ja kõigi püügiõiguse osanikkude poolt alla kirjutatud. Kokkulepe pannakse põllutöministeeriumile kinnitamiseks ette, kes tema kinnitab, kui ta korraliku kalastuse nõudmistele wastab. Kui püügiõiguse osanikud põllutöministeeriumi poolt määratud tähtaja jooksul ei ole kokkuleppele jõudnud, siis on põllutöministeeriumil õigus kalapüüki niisuguses weekogus ehk tema üksikutes osades sundmääruste läbi korraldada.

A. Palwadre (sd.): Mina isiklikult ei ole mitte § 2-ga nõus. Paragrahw teine kinnitab seda seisukorda, mis praegu on olemas, nimelt eraomanikkude õigust, nende maa piirides olewate wete peale. Mulle näib, et oleks wõinud kaugemale minna, nimelt teatawas suuruses järwed ja jõed tunnistada kogukonna omanduseks, mitte jätta neid eraomanduseks. Komisjon on aga maksma olukorra õigeaks tunnistanud, et kes asub wee ääres, sellel on ka eraomanduse õigus wee peale. Selle paragrahwi juures tõusewad weel mõned teised kahtlused. Üldises komisjonis, kus see seadus omal ajal arutusel oli, juhiti maaseaduse komisjoni aruandja tähelpanu selle peale, et see paragrahw ei ole kooskõlas Balti eraõiguse normidega kalapüügi kohta. Ja kui seda paragrahwi niiviisi wastu wõtta, siis peaks wastawalt ka muutma üksikuid tsiwiilseaduse norme. Balti eraseaduse järele on kalapüük kaldaäärsetele omanikkudele waba. Ma luban omale ette kanda mõnda paragrahwi, kuigi Wene keeles, et täpsem olla: § 1034. В Лифляндии в общих водах, каждый соучастник волен производить рыбную ловлю, но только без сторонней помощи, при содействии одних своих домашних. В водах, образующих границу между двумя имениями, собственнику каждого из них предоставляется ловить рыбу в своей половине.

§ 2 näeb ette teatawad kitsendused, näeb ette isegi, et põllutöministeerium

wõib sundmäärustega korraldada kalapüüki wetes. Seaduseelnõus ei ole mingit märkust, et Balti eraseaduse § 1034 oleks muudetud. Nii jääb § 2 ja teataw paragrahw kolmandas köites korruga maksma, mis küsimusi üksteisele wastukäiwalt otsustawad. Samuti ei ole § 2 kooskõlas kolmandas köites § 1038, kus ette nähtakse: „Рыбная ловля, для имеющих на оную право, не ограничивается никаким сроком и может быть производима ими даже во время метания рыбою икры.“

Mind huwitaks wäga, kui aruandja seletaks, mispärast neid paragrahwe ei ole ära muudetud ja muudetud on just need paragrahwid, mida muuta tarwis ei ole, nimelt §§ 1028 ja 1030. Nendele paragrahwele lisatakse juurde sõnad: „Kalapüügiriistade kuiwatanuseks“. jne. Need paragrahwid räägiwad ainult kaldaribast puuparwetajatele ja laewameestele ring leiduwad ka selles osas, kus ainult parwetamisest ja laewasõidust räägitakse. Kalapüüdjate kohta on aga sellesamas Balti eraseaduses paragrahw wastawas osas, kus kalapüügist räägitakse ja mis seda küsimust lahendab. See on § 1037, kus on öeldud: „Имеющий право рыбной ловли может пользоваться и бечевником для причала, сушки сетей и т. д.“

Ma tahaks wäga, et aruandja seletaks, missugustel põhimõtetel sarnane seaduse käsitamine sünnib?

J. Jaakson (rhw.): Wäga lugupeetud Riigikogu liikmed! Käesolew seadus on kiire, selle wastu ei waidle ei mina, ei ka minu rühm. Kahjuks pean mina tunnistama, et seaduses on palju puudusi, mis wõimalik oleks olnud kõrwaldada, kui seadus oleks waremalt ette toodud. See seadus oli küll ka üldises komisjonis arutada ja umbes paar nädalat tagasi juhiti seal tähelpanu selle seaduse puuduste peale, millest nüüd osa kõrwaldatud. Kuid seaduses on palju puudusi weel alles jäänud. Rkl. Palwadre juhtis tähelpanu üksikute puuduste peale ja nimelt selle peale, et wahekord teiste makswate seadustega selle seaduse järele ei ole mitte selge. Ei ole selge, missugused sennised seadused muudetud saawad, missugused muutmata jääwad. Rkl. Palwadre tõi ette üksikud Balti eraõiguse paragrahwid. Mina tahaksin weel teiste seaduste peale tähelpanu juhtida. Uue seaduse läbi muudetakse ära Wene

seaduste kogu põllumajanduse seaduse §§ 560—572. Need paragrahwid käiwad kalapüügi kohta Peipsi ja Pihkwa järwedes. Selles põllumajanduse seaduses on weel terve rida määrusi, mille kohta jääb selgusetaks, kas nad makswaks jääwad, wõi mitte, nii näituseks üldised määrused kalapüügi kohta seaduse alguses ja hiljem tehnilised kalapüügi kohta käiwad määrused. Käesolewas seaduses on uued tehnilised määrused maksma pandud, kuid selgusetaks jääb, kas uute tehniliste määruste läbi tulewad wanad äramuudetuks lugeda, wõi peawad uued ainult wanu täiendada. Peale selle pean tähendama, et kuigi käesolew seadus tehnilist laadi on ja suuri põhimõttelise tähtsusega küsimusi ei puuduta, siiski on üks küsimus, mis tuleks põhjalikumalt läbi kaaluda, enne kui teda ära otsustada. Balti eraseaduse järele on merekalda omanikul ainuõigus kalapüüdmiseks oma maa juures olewas meres kolme wersta kaugusel. Nüüdse seaduse läbi saab see õigus ära muudetud. Maaseaduse läbi on suur osa merekallast wõõrandatud ja riigi omaks läinud. Käesolewa seaduse läbi saaks wõõrandatud sennistelt järelejäänud merekallas, ilma et seaduses puudutatud oleks tasuküsimus. Mina isiklikult wõõrandamise wastu ei waidle, kuid küsimus on siiski nõnda tähtis, et siin peaks olema põhjalikum kaalumine. Seaduses tunnistatakse merekallas kõikidele wabaks kalapüüdmiseks, kuid siiski jäetakse põllutööministeeriumil õigus üksikuid kohte rendile anda. See ei ole juriidiliselt mitte päris õige. Kui merekallas on tunnistatud kõigile wabaks, siis ei peaks ka riigil enam õigust olema teda wälja rentida. Tahame meie aga riigile selle õiguse jätta, siis ei tohiks meie teda mitte kõigile wabaks wälja kuulutada. Kõige nende puuduste peale waatamata on meie rühm selle poolt, et see seadus saaks rutuliselt wastu wõetud ja takistada meie seda mitte ei taha.

Mis puutub § 2-se, siis leian siin wastolu, mis tuleks kõrwaldada. Siin räägitakse alguses kogukondlistest ja mitme omaniku päralt olewatest wetest, aga hiljem selgub, et jutt on ainult mitme omaniku päralt olewatest wetest. Seega paragrahwi algus ei wasta mitte tema sisule. Peale selle ei ole sugugi selge, mispärast kogukondliste wete kohta, kui wesi on ühe kogukonna eraomandus, on makswad teistsugused määrused, kui siis, kui wesi, järw wõi jõgi on üksiku eraisiku päralt. Ma leian, et ei ole põhjust

kogukonnale teha suuremaid kitsendusi wee tarwitamise kohta, kui eraisikule; sellepärast arwan, et tuleks esimesest reast välja jätta sõna „kogukondlistes ehk“, rõnda, et see paragrahw jääks makswaks ainult selle juhtumise kohta, kui wesi on mitme omaniku päralt. Kõik kitsendused, millest see paragrahw räägib, on arusaadawad, kui nad käiwad mitme omaniku päralt olewate wete kohta, aga nad ei ole arusaadawad nende wete kohta, mis on üksipäinis ühe kogukonna päralt.

A. Rei (sd.): Wiimase rkl. Jaakson'i ettepanekuga, sõnad „kogukondlistes ehk“ välja jätta, ühineksin mina. On küll tõesti põhjust arwata, et kogukond on küllalt hea peremees, kes ise selle eest hoolitseb, et kalapüük korralikult peaks sündima tema liigete poolt. Ja kogukonnal on õigus korraldusi teha ja wististi ei ole küllalt kaaluwaid põhjusi temale samasuguseid kitsendusi peale panna, mis mitmele omanikule, kes omakeskel nii kergesti kokku leppida ei saa, kellel on mitu tahtmist, kes wõiwad isekeskis lahku minna, mille tõttu wõib üldsuse huwi kannatada. Sellepärast ma arwan, et sõnad „kogukondlistes ehk“ wõiksid välja jääda. Mis puutub sellesse, et teatawates paragrahwides läbiwiidud uuendused ei ole kooskõlas Balti eraseadusega, on ju seaduste käsitamisel maksew põhimõte, et hilisem seadus muudab eelmise seaduse ära. Kui aga soowitakse, et tingimata peab seaduses ka ära tähendatud olema, nõisugused paragrahwid Balti eraseadusest muudetud saawad, siis olen walmis pärastpoole, kui sellekohane paragrahw tuleb, tarwilikkude täiendawate märkuste ettepanekuga esinema.

Juhataja K. Wirma: Ma palun üldise komisjoni esitajat teatada, kas see kirjalik ettepanek ikka praegu edasi püsib, wõi mitte. Siin ei ole kuupäewa kahjuks mitte peal ja ma ei tea, kuna see ettepanek Riigikogu liigetele kätte on jagatud.

J. Jaakson (rhw.): Mul oli au Riigikogu liigetele juba teadustada, et see eelnõu oli üldises komisjonis juba paar nädalat tagasi ja seal juhiti tähelpanu üksikute wastolude peale, mis seaduses leiudid. Tähelpanu juhiti ka selle peale, et § 3 oli seal niisugusel kujul, et riigimaade juures läheb ainuõigus, meres kolmewers-talises kauguses kala püüda, kaduma, kuna aga eraomanduse päralt olewate wete

kohta see õigus alles jääb. Seaduses see ära tähendatud ei ole, kus just see õigus alles jääb. Peale selle ei olnud ära tähendatud üksikud tsiwiilseaduse paragrahwid, mis ära muudetakse. Selle peale sai tähelpanu juhitud ja öeldi, et kui meie tahame seda seadust kiires korras wastu wõtta, siis tuleks see paragrahw täielikult välja jätta. Niisama soowitati üles wõtta § 2 sel kujul, nagu tema minu poolt oli esitatud.

Juhataja K. Wirma: Üldine komisjon parandusi selle eelnõu kohta ei ole teinud. Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja J. Wain: Rkl. Palwadre wäidete peale tähendan, et siin ei anta mitte wabaks siseweed. Juba walitsuse poolt esitatud eelnõu ei käsitanud mitte sisewete küsimust, waid ainult merd ja Peipsi ja Pihkwa järwi. Raske oleks tööpoolest hakata wäikeste järwede küsimust siin lahendama. See on juba puht praktilisest küljest läbi wiimata järwekete kohta mingisugust normi maksma panna. Sest mõned järwed on nii wäikesed, nendes kalu nii wähe, et ei tasuks ära mingisuguseid riiklisi korraldusi teha, ehk üldse küsimust üles wõtta; missuguses suuruses järwed siis riigi järewalwe alla tuleks? Sellepärast jäädi sellele seisukohale, et üksikute inimeste maade wahel olewad järwed jääks kogukonna järewalwe alla. Nende kohta maksaks siis ainult § 2 ettenähtud kord. Sel juhtumisel, kui nad kokku ei lepi, wõiwad nad põllutöoministeeriumi poole kaebtusega pöörata. Siis jääks ka härra Jaakson'i wäide, et ka mannermaal jääks kalapüügi õigus ära. Mis puutub sellesse, kas jätta kogukondlised weed nende käsutada, wõi panna sinna riiklised korraldajad, anda seda põllutöoministeeriumi korraldada, see on küsimus, mida komisjonis arutati, aga jäädi esitatud mõtete juurde. Mina komisjoni nimel selle parandusega ühineda ei saa.

Juhataja K. Wirma: Rkl. Jaakson'i poolt on ettepanek tehtud § 2-ses välja jätta esimeses reas sõnad „kogukondlistes ehk“. Asun hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on see parandus wastu wõetud. Panen § 2 hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 2 wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 3. Merel, Peipsi ning Pihkwa järwes wõiwad kõik Eesti wabariigi kodanikud wa-

balt ja takistamata kala püüda ja muid weepõue loodusrikkusi omandada, välja arvatud need erandid, mis käesolewa paragrahwi märkus I tähendatud.

Märkus 1. Käesolewas paragrahwis tähendatud wetes on põllutöoministeeriumil õigus kohtades, kus see rohke saagi wõi muude eriliste põhjuste tõttu tarwilik on, kalapüügiõigust välja rentida, missugusel juhtumisel rendilepingu kestwuse jooksul lepingus ettenähtud aastaaegadel kellegil muul peale rentnikkude õigust ei ole neis kohtades kala püüda ega muid loodusrikkusi omandada.

Märkus 2. Kalapüügiõiguse välja-rentimisel on eesõigus kalameeste ühingu-
getel. Kalapüügiõigust edasi rentida on keelatud. Sellest keelust üleastumise korral kaotab rendileping makswuse, kuna lepingu põhjal sissemakstud rent ja muud summad riigi kasuks jääwad. Ühtlasi kaotab süüdlane õiguse wiie aasta jooksul kalapüügiõigust rentida.

Märkus 3. Väljarenditawad kalapüügikohad määratakse kindlaks seadusandlises korras. Kunni 1. jaanuarini 1926 a. jääb Wabariigi Walitsusel õigus välja-renditawaid kohti ära määrata.

A. Piip (töer.): Austatud Riigikogu liikmed! Paragrahwi põhimõttelise külje kohta juba tähendas härra rkl. Jaakson, et seda on tingimata vaja muuta. See on õige, sest et praegune kord takistab tõesti kalapüüki. Wäikekohapidajad ja asunikud, kes mere ääres elawad, on wahe-
ajal kala püüdma hakanud ja selleks on neile vaja wabadust anda. Praegune kalarendi süsteem on aga välja kujunenud hangeldamise süsteemiks. Wõetakse mõnetuhande marga eest rand, renditakse sellest osa üksikutele kalameestele, nii et selle pealt 40—50 tuhat saadakse. Seda ei tohiks lubada. Ma tahaksin paar parandust artikli juurde teha. Esiteks siin paragrahwis eneses on öeldud, et merel ja nõnda edasi kodanikud woiwad wabalt ja takistamata kala püüda ja muid weepõue loodusrikkusi omandada. See on wast liiga lai mõiste, mida tähendatakse loodusrikkusega ja parem oleks see nüüd välja jätta. Ma teeksin paranduse, nimelt et sisse wõetaks „ja takistamata kala ja meriloomi püüda“ ja välja jätta „ja muid weepõue loodusrikkusi omandada“.

Märkus 3-das on ette nähtud, et välja-renditawad kalapüügikohad määratakse kindlaks seadusandlises korras. 1926 aas-

tani jääb walitsusel õigus väljarenditawaid kohte ära määrata. Omalt poolt, meie arwates on wõimalik küll sarnast seadust warem ette panna ja siis ka Riigikogul wastu wõtta ja sellepärast teeksin ma ettepaneku, märkus 3. muuta see tähtaeg „1. jaanuarini 1925 a.“ Sarnased oleks parandused, mis mina tööerakonna rühma nimel ette panen, nii et siis I lõige § 3 kõlaks järgmiselt: „Merel, Peipsi ning Pihkwa järwes woiwad kõik Eesti wabariigi kodanikud wabalt ja takistamata kala ja meriloomi püüda, välja arvatud need erandid, mis käesolewa § 1 märkus 1. tähendatud.“

Juhataja K. Wirma: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja J. Wain: Mis puutub ettepanekusse, et mitte loodusrikkusi nimetada, siis on see puht redaktsiooniline parandus ja kalapüügi-seadus käib loomulikult mereloomade ja nende püüdmise kohta, nii et selle parandusega wõib ühineda. Mis puutub 1925 aastasse, siis mul selle wastu ka midagi ei oleks, kuid niipalju on teada, et senni olid meie merekaldad üksikute omanikkude käes, kuna nüüd maa on wõõrandatud ja riigi omaks läinud; ei ole mitte weel korda läinud teateid koguda, kuid loomulik on, et põllutöoministeerium neid teateid koguma peab ja seda ka teeb, aga wahest ehk jääks siis selle juures soowida, et see kolme aasta pärast sünniks. Ma pean tähendama, et kui juba kord on asutud seisukohale, et rentimise süsteemi, kui äärmist tarwilikku asja lubada tuleb ainult äärmisel korral, et rentimist igatahes nii suurel määral praktiseerima ei hakata; sellepärast ei ole erilist tarwidust seaduse väljaandmisega tõtata. Komisjoni nimel ei saa ma mitte selle parandusega ühineda, kuigi ta suuri muudatusi ei too.

Juhataja K. Wirma: Rkl. Piip'i poolt on paragrahwi enese kohta tehtud parandus, millega aruandja on ühinenud. Peale selle on tema poolt weel paranduse ettepanek selle paragrahwi märkus 3. kohta, nimelt: wõtta „1. jaanuar 1926 a.“ asemel „1. jaanuar 1925 a.“ Asun hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawana mausega on parandus wastu wõetud. Panen paragrahw 3 parandust kujul hääletamisele. (Hääletatakse.) § 3 on nähtawana mausega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): II. Keelatud püügiwiisid.

§ 4. Kalapüük on keelatud:

a) lõhkewate, mürgiliste ja kalu uimastawate ainetega;

b) abinõusid tarwitades, mis kalade rahulikule kudemisele kahjulik on, nimelt: hirmutada kalu mitmesugust kolinat ja lärmi sünnitawate riistadega, milledega lootsikut (paati) ehk wee põhjas olewaid kiwe wastu peksetakse ja niiviisi kalu wõrku hirmutatakse.

Märkus. Põllutööministeeriumil on õigus keelata teatawal ajal ja kohtadel püüki wastrate (ahingute) ja teiste riistadega, mis kalu välispidi haawawad.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 4 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): III. Seadus lubatud püügiriistade kohta käiwad määrused.

§ 5. Nootade ja wõrkude kõigewäiksem silmade küljemõõt kahe sõlme wahel niiskes olekus, wõib olla lõhe ja mereforelli (*Salmo trutta*) püügiks — 6, 5 sentimeetrit, siigade, sudakate (kohade ja latikate) püügiks — 4 sentimeetrit, haugide ja ahwenate püügiks — 3 sentimeetrit, räimede püügiks 1,25 sentimeetrit, kilu püügiks 1,2 sentimeetrit, meretindi ja rääbise püügiks — 1 sentimeeter ja teiste kalade püügiks — 2,4 sentimeetrit, seesama mõõt on ka maksew teiste niidist-sõlmitud püügiriistade kohta, kuna niidist mõrrad, mis kõrgemad on kui 1½ meetrit ja mitte räimepüügiks ei tarwitata, vähemalt 3,5 sentimeetrilise silmamõõduga wõiwad olla. Magedas wees tarwitatawad mõrrad, mis üle 1 meetri kõrged on, ei ole lubatud mitte vähemate kui 4-sentimeetriliste silmadega tarwitada.

Märkus 1. Selle määruse alla ei käi tindimõrrad ja mutt Peipsil.

Märkus 2. Noodapära lõpuots wõib olla talwenoodal 7 jala pikkuselt ja suwinoodal 4 jala pikkuselt 5. millimeetriliste silmadega.

Erakordadel wõib põllutööministeerium luba anda vähemasilmaliste püügiriistadega kalu püüda.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 5 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 6. Wähema kalaliigi tarwis määratud püügiriistad ei wõi mitte niisugusel kohal ja ajal tarwitatud saada, et ka suuremat

liiki kalad sellega tuntawalt suurel arwul wälja püütud saawad. Tindi-, rääbise-, wiidika- ja räimenoodad wõiwad teiste kalaliikide püüdmiseks tarwitatud saada, kui nende päraotsa tihedasilmalise wõrgu asemele püütawale kalaliigile wastaw hõredam wõrk vähemalt 5. jala pikkusel saab päralõpule pandud.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 6 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 7. Mõrraadade ja teiste lattidestehitatud püügiriistade lattide wahe peab vähemalt 2 sentimeetrit lai olema. Niisama peab witsmõrdadel witsade wahe vähemalt 15 millimeetrit olema. Tihedamaid mõrdasid wõib ainult silmudepüügiks 1-st augustist kuni aasta lõpuni tarwitada.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 7 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 8. Püügiriistadel, mis mitte niidist, waid muust materjaalist on tehtud, peab kõige vähem silmade suurus niisamasugune olema, nagu sellele wastawatel niidist püügiriistadel.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 8 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): IV. Kalapüügiriistade tarwitamise kord. § 9. On keelatud üle sõita kalapüügiriistadest, mis lahtises meres ehk mõnes teises wees wäljaspool üldist sõiduteed wälja pandud ja alamalnimetatud märkidega: äratähendatud märkideks on tumedawärwiline lipp, mille pikkus ja laius ei tohi olla alla 20 sentimeetrit, mis ühe ujuwa aluse peal ja vähemalt ½ meetrit weepinnast kõrgemal lehwiw. Heljuwate wõrkudega püüdes peab heljuwal paadil iga külge paistew walge tuli olema.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 9 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 10. Kõik seisupüügiriistadega kalapüüdjad on kohustatud oma püügiriistade külge wee peale lauakesi kinnitama oma nime ja elukohta selgesti ära tähendades.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 10 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 11. Jõgedes noodaga püüdes on keelatud üle kahekolmandiku jõe laiusest korruga läbi tõmmata, niisama on keelatud mitut noota korruga ühe loomuse koha peal tarvitada.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 11 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): V. Keelu määrused. § 12. 10. maist kuni 15. juunini on järwedes kalapüük keelatud igasuguste tõmbepüügiriistadega, mis niidist tehtud.

Märkus 1. See määrus ei käi mitte Peipsi ja Pihkwa järwe kohta.

Märkus 2. Erakordadel on põllutöoministeriumil õigus keeluaega pikendada ehk lühendada.

Pea tähendama, et väljajagatud eksemplaris on välja jäänud sõnad „ja Pihkwa järwe“.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 12 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 13. On keelatud püüda, müüa, osta ja ühest kohast teise wedada lõhesid ja angerjaid alla 50 sentimeetrit, mereforellisid alla 35 sentimeetrit, siigu ja sudakaid (kohasid) alla 30 sentimeetrit, wimmasid, linaskid ja säinasid alla 20 sentimeetrit, lestasid ja kiwilestasid alla 15 sentimeetrit nina otsast kuni sabajõhwide kõigewiimase otsani ja wäike alla 10 sentimeetrit nina otsast kuni laka lõpuni.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 13 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 14. Igasugune wähjapüük on keelatud oktoobri-, nowembri- ja detsembrikuul. 1. jaanuarist kuni 15. juulini wõib ainult isaseid wäike püüda.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 14 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 15. Põllutöoministeriumil on õigus teaduslikuks otstarbeks teatawatele isikutele lubada keelatud püügiriistadega, keelatud ajal ja kohtadel kalu püüda.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 15 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 16. Kalu ja wäike ka alla alammõõdu wõib püüda ja elusalt müüa, osta ja ühest kohast teise wedada, kui nad tiikidesse, järwedesse ehk muudesse weekogudesse kasvatamiseks määratud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 16 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 17. Satuwad kalad ehk wähjad keelatud ajal ehk lubamata suuruses püügiriistadesse, siis peab neid wiibimata wette tagasi laskma.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 17 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 18. Mai- ja juunikuul on kalapüügi juures müta tarvitamine igalpool keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 18 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 19. Sel ajal, kui jõgedes suuremad kalade rändamised on ja nad vastu wett üles ujuwad, on selle läheduses, nimelt jõesuu ümbruses, igasugune tegewus, mis kalu hirmutab, nagu jõepõhja puhastamine bagermasinaga ja lõhkeainetega lõhkumine ja muu sarnane tegewus keelatud.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 19 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 20. Seespool keelupiirkonda, kus kewadel kudejad kalad on, peab igasugune kala- ja wähjapüük 1. aprillist kuni 15. juunini ära jääma. Keelupiirkondades, kus sügisel kudejad kalad on, ei ole lubatud kalu püüda 1. septembrist kuni 1. detsembrini.

Märkus. Keelupiirkonnad määrab ära põllutöoministerium, samuti jääb õigus üksikutes kohtades keelu aega pikendada ehk lühendada.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 20 on nähtawa enamusega vastu võetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 21. Keelupiirkondades ja nende lähikonnas ei ole lubatud keelu ajal lõhkeainetega lõhkuda ja muu sarnane tegewus, mis kalade rahulist kudemist takistab,

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 21 on nähtawa enamusga vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 22. Rennid ja torud, mis wett wesirataste ehk turbiinide peale juhiwad, peawad nii korraldatud olema, et kalad sinna sisse ei pääse. Kui selleks sissewoolu awause ette wõre tehakse, siis ei tohi wõrekepikeste wahe mitte üle 20 millimeetri olla.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 22 on nähtawa enamusga vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 23. Keelatud on loomusekohtasid weekogu põhja peale asetatud ja jää sisse pandud takistuste läbi rikkuda.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 23 on nähtawa enamusga vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): § 24. Kalaaedade ja tõkete ehitamist ja seisupüügiiristade ülesseadmist jookswatesse wetesse, millede kohta iseäralist määrust ei ole, lubatakse, kui wesi on ühe omaniku piirides, kunni woolukeskkohani, aga kui woolu keskkohast piiriks on, siis igal omanikul oma osa pooleni kuna wähe-malt pool woolawast weekogust täielikult igasugustest seisupüügiiristadest waba peab olema.

Juhataja **K. Wirma**: (Hääletatakse.) § 24 on nähtawa enamusga vastu wõetud.

Aruandja **J. Wain** (loeb): VI. Seaduse teostamine ja järelwalwe. § 25. Kalaasjanduse ülewaataja, kes riigi ehk mõne ühingu poolt kalapüügi kaitseks on määratud, niisama ka rannawalwe ja politseiametnikud on kohustatud selle järele walwama, et kalapüügisse puutuwad seadused ja eeskirjad täpisealt täidetud saaks.

Teisest küljest on ülemalnimetatud isikud kohustatud kalapüüdjate kaitseks wälja astuma, kui neile seaduswastaseid takistusi tehakse.

J. Jaakson (rhw.): Selles paragrahwis on öeldud, et kalaasjanduse ülewaataja, kes riigi poolt on kalapüügi kaitseks määratud, samuti kalaasjanduse ülewaataja, kes mõne ühingu poolt on määratud, on kohustatud selle järele walwama, et kõik kalaasjanduse kohta käiwad seaduse eeskirjad täpisealt täidetud saaks. Minu arwates on raske eraühingu esitajale sarnast kohustust peale

panna. Ühingu esitajad ei ole riigiametnikud, nemad ei saa mitte riigilt tasu, nad töötawad nende juhtnõõride järele, mis neile ühingu poolt antakse ja sellepärast neile siin riiklisi kohustusi peale panna ei ole mitte wõimalik.

Paragrahwi teises osas on öeldud, et kõik ülemalnimetatud isikud: 1) riigi ja ühingute poolt määratud kalaasjanduse ülewaatajad ja 2) rannawalwe ja politsei on kohustatud kalapüüdjate kaitseks wälja astuma, kui neile seaduswastaseid takistusi tehakse. See kohus lasub minu arwates riigi poolt määratud kalaasjanduse ülewaataja peal, aga et ka eraühingu poolt määratud kalaasjanduse ülewaatajale seda kohust wõiks peale panna, see ei näi mulle mitte wõimalik olewat. Niisama ei lasu see kohustus ka rannawalwe ja politsei peal. Kui neile see kohustus peale panna, siis oleks see niisugune uus kohustus, mis nende ametikohustega praegumakswate seaduste järele kooskõlas ei oleks. Ei oleks sellel ka minu arwamise järele ühtegi praktilist tähendust, kui nemad hakkaksid kalapüüdjate kaitseks wälja astuma. See nende ülesannete hulka ei käi. Mina arwan, et see wiimane ülesanne käib ainult riigi poolt määratud kalapüügi ülewaataja kohta. Nende põhjenduste peale toetades teen mina kaks parandust selles paragrahwis: Esimeses reas panen ma ette wälja jätta sõnad „ehk mõne ühingu“ ja teise lõike esimeses reas wälja jätta „ülemalnimetatud isikud“ ja selle asemele panna „kalaasjanduse ülewaataja“. Nõnda et see paragrahw kõlaks siis järgmiselt: „Kalaasjanduse ülewaataja, kes riigi poolt kalapüügi kaitseks on määratud, niisama ka rannawalwe ja politseiametnikud on kohustatud selle järele walwama, et kalapüügisse puutuwad seadused ja eeskirjad täpisealt täidetud saaks. Teisest küljest on kalaasjanduse ülewaataja kohustatud kalapüüdjate kaitseks wälja astuma, kui neile seaduswastaseid takistusi tehakse.“

Juhataja **K. Wirma**: Kirjalikult on rkl. Johanson'i poolt ettepanek tehtud selle paragrahwi teises lõikes wälja jätta esimesed kolm sõna „Teisest küljest on“ ja „on“ paigutada peale sõna „isikud“. See on redaktsiooniline parandus ja ei käi ka sel juhtumisel redaktsiooni vastu, kui rkl. Jaakson'i ettepanek peaks vastu wõetama. Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **J. Wain**: Mis puutub sellesse, et kalaasjanduse ülewaataja, kes

ühingu poolt palgatud on, oleks kohustatud kalapüügi järele walwama, siis on see maksew ainult sel juhtumisel, kui ühingu teatud kalapüügiõigus wälja renditakse. Mis puutub sellesse, et wälja jätta sõnad „teisest küljest“, siis on see niht redaktsiooniline parandus ja sellega wõin ma ühineda. Kolmandaks on ettepanek „ülemalnimetatud isikud“ asemele wõtta „kalaasjanduse ülewaataja“. See on ka niht redaktsiooniline parandus ja sellepärast wõin ma ka sellega ühineda.

Juhataja K. Wirma: Rkl. Jaakson'i poolt on ettepanek tehtud § 25 esimeses reas wälja jätta sõnad „ehk mõne ühingu poolt“. Aruandja ei ole selle ettepanekuga ühinenud. Siis on teine ettepanek II lõikes sõnade „ülemalnimetatud isikud“ asemele wõtta „kalaasjanduse ülewaataja“. Aruandja on selle ettepanekuga ühinenud, samuti ka rkl. Johanson'i ettepanekuga, nii et hääletamisele tuleb rkl. Jaakson'i esimene parandus, nimelt wälja jätta sõnad „ehk mõne ühingu poolt“. Asun hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud. Panen § 25 hääletamisele. (Hääletatakse.) § 25 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 26. Rahukohtu trahwiseaduse § 57-das ettenähtud rahatrahwi ülemmäär tõstetakse 10.000 margani ja lisatakse § 57-dale juurde järgmised märkused:

Märkus 3. Keelatud püügiriistad, samuti ka keelatud püügi ajal ja kohal leitud püügiriistad konfiskeeritakse.

Märkus 4. Käesolewas paragrahwis ettenähtud rahatrahwi alla langewad ka need, kes rikuwad kalapüügi-seaduse § 2-ses ettenähtud põllutööministeeriumi poolt kinnitatud kokkulepet wõi tema poolt awaldatud sundmäärust.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 26 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 27. Alamõdulised kalad ja wähhjad, kui nad wettelaskmiseks kõlbmatad on, wõetakse ära (konfiskeeritakse) ja antakse ilma tasuta ligemale heategewale asutusele ehk waestele.

J. Jaakson (rhw.): Selles paragrahwis on öeldud, et alamõdulised kalad ja wähhjad, kui nad wettelaskmiseks kõlb-

matud on, wõetakse ära ja antakse ilma tasuta heategewale asutusele ehk waestele, kuid kahjuks ei ole selles paragrahwis mitte öeldud, kes seda on õigustatud tegema. Erawiisil rääkides, on siin mõeldud politseid. Mina isiklikult politseid mitte soowitada ei wõi, aga ma juhin redaktorite tähelpanu selle peale; et niisugusel kujul wõiks see paragrahw segadust sünnitada.

Juhataja K. Wirma: Et ühtegi paranduse ettepanekut tehtud ei ole, siis asun hääletamisele. (Hääletatakse.) § 27 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 28. Põllumajanduse seaduse (W. s. k. XII k. II jagu ustaw selsk. hosäistw.) §§ 560—572 ja Balti eraseaduse §§ 1029 ja 1032 kaotawd makswuse.

Siin pean ma tähendama, et redigeerimise juures on wälja jäänud pärast § 1032 sõna „ühes märkusega“.

Juhataja K. Wirma: (Hääletatakse.) § 28 on nähtawa enamusega wastu wõetud.

Aruandja J. Wain (loeb): § 29. 1) Balti eraseaduse § 1028 lõppu lisatakse juurde sõnad: „Kalapüüdjate maalepääsemiseks ja püügiriistade kuiwatamiseks (dlja pristanischtsha rõbnõh lowtsow i dlja obsuschki snastei).“

2) Balti eraseaduse § 1030 algus wõrdleerida: „Üldtarwitamiseks määratud kaldariba on ilma tasuta tarwitada laewasõitjatele, parwetajatele ja kalapüüdjatele jne.“

A. Rei (sd.): Mina soowitaksin sellesse paragrahwis kaks punkti üles wõtta, nõnda et § 29 tuleks wastu wõtta järgmisel kujul: 1) Balti eraseaduse § 1034 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Juhtumistel, mis ette nähtud kalapüügi-seaduses § 2-ses, on põllutööministeeriumil õigus kalapüüki mitme omaniku päralt olewates wetes ajutiselt ära keelata ja kalapüüki sundmäärustega korraldada.

2) Balti eraseaduse § 1038 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Iseäralised kitsendused kalapüügi suhtes on ette nähtud kalapüügi-seaduses.

Kuna põllumajanduse seaduse §§ 560—572 oma makswuse kaotawd, tuleks

§ 1038 juurde minu poolt ettekantud märkus juurde lisada. Teen ettepaneku paragrahwi ettepanekud kuju asemele minu poolt ettekantud kaks punkti wõtta.

Juhataja K. Wirma: Aruandja lõpusõna ei tarwita. Asun hääletamisele. Loen ette rkl. Rei poolt ettepanekud paranduse, mis on järgmine: 1) Balti eraseaduse § 1034 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Juhtumistel, mis ette nähtud kalapüügi-seaduses § 2-ses, on põllutöoministeeriumil õigus kalapüüki mitme omaniku päralt olewates wetes ajutiselt ära keelata ja kalapüüki sundmäärustega korraldada.

2) Balti eraseaduse § 1038 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Iseäralised kitsendused kalapüügi suhtes on ette nähtud kalapüügi-seaduses.

Asun hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on parandus wastu wõetud. Sellega langeb paragrahwi endise kuju hääletamine ära. Käesolewa seaduse II lugemine on läbi.

Rkl. Annusson'i poolt on kirjalik ettepanek tehtud käesolewat koosolekut lõpe-

tada ja uus koosolek ära pidada 10. minuti pärast ja päewakorda wõtta praeguse koosoleku päewakord, wälja arwates punkt II, kuid I punktina wõtta kalapüügi-seadus — III lugemisel.

A. Kerem (rhw.): Et eelmine aruandja saaks II lugemise tagajärgi kokku wõtta, teen ettepaneku koosolekut lõpetada peale VI päewakorra-punkti ja siis uut koosolekut määrata, wõttes päewakorda kalapüügi-seadus — III lugemisel ja praeguse päewakorra kaks wiimast punkti.

Juhataja K. Wirma: On kaks ettepanekut tehtud. Esimene kanti minu poolt juba ette. Teine ettepanek on määrata järgmine koosolek peale VI päewakorra-punkti ja päewakorda wõtta kalapüügi-seadus III lugemisel ja praeguse päewakorra kaks wiimast punkti. (J. Laidoner (põl.): Aruandja on juba walmis.) Asun hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud. Sellega ei ole wadjadust teist ettepanekut hääletada. Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 11.55 min.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees **K. Wirma.**

Sekretäär **T. Kalbus.**